1.melléklet a 114/2013. (IV.16.) Korm. rendelethez

Javaslat a

KISZELY JÁNOSNÉ hímző, Népi Iparművészet Mestere alkotó, közösségteremtő, hagyományápoló és átörökítő tevékenysége, ennek tárgyi megnyilvánulása a Mezőberény városának ajándékozott kézimunkáiban

mezőberényi, megyei értéktárba történő ajándékozott kézimunkáiban.

Készítette:

Szűcsné Sziklai Éva

Mezőberény, 2014. január 05.

I. A javaslattevő adatai

1. A javaslatot benyújtó neve: Szűcsné Sziklai Éva

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
   Név: Szűcsné Sziklai Éva
   Levelezési cím: 5650 Mezőberény, Jókai u. 42-44
   Telefonszám: 30/262-0646
   E-mail cím: szeva@szucsnet.hu

II. A nemzeti érték adatai:

1. A nemzeti érték megnevezése: **Kiszely Jánosné hímző, népi iparművész, a Népművészet Mestere alkotó, közösségteremtő, hagyományápoló és átörökítő tevékenysége, ennek a tárgyi megnyilvánulása a Mezőberény városának ajándékozott kézimunkáiban.**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

□agrár- és élelmiszergazdaság	□ természeti környezet	□turizmus
□ ipari és műszaki megoldások	□ egészség és életmód	□épített környezet
	X kulturális örökség	□sport

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

X települési X tájegységnyi X megyei □külhoni magyarság

5. **A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása**

Kiszely Jánosné Stefanovits Zsuzsanna 1928. április 29-én született Mezőberényben, s egész eddigi városunkban töltötte.

Gyűjtő, hagyományápoló, átörökítő tevékenysége:

Polgári iskolában osztályfőnöke Iványi Dezsőné, Palugyai Ilona irányította a hímzés felé, keltette fel az érdeklődését a régi mezőberényi hímzések iránt. Már ekkor elkezdte gyűjtögetni a régi mezőberényi szűcs és fehérhímzéseket, és megpróbált tervezgetni saját darabokat a felgyűjtött

mintákból. Soha nem hagyta abba a gyűjtőmunkát. Kitartóan kereste, kutatta a mezőberényi szűcs, gyapjú és fehérhímzéseket, a körösladányi fehérhímzéseket, melyeket a feldolgozott és tervezett mintáiban, gyűjteménykönyveiben a jövő számára tovább vihető formában megörökített.
Közösségteremtő, népi kultúra terjesztő tevékenysége:
A mezőberényi díszítőművészeti kör munkáját 35 évig vezette, emellett több környező településen, így Csárdaszálláson 10 évig, Körösladányban 25 évig, Békéscsabán 6 évig volt az ottani hímző körök irányítója.
Nemcsak az öltéstechnikára, a különböző tájegységek jellemző motívumaira tanította meg asszonytársait, hanem egy-egy tájegységek teljes népi kultúrával igyekezett megismertetni őket. A hangulatosan eltöltött esték, a tájegységeken tett kirándulások, a hímzés, mint foglalatosság mellett összetartó közösségeket is teremtett.
A települések hírnevét növelő tevékenysége:
A díszítőművészeti kör révén a hímző asszonyok munkái eljutottak Magyarország számos településére, Németország, Szlovákia és a hollandiai Rotterdam a Református népfőiskolán bemutatta és tanította a mezőberényi szűcs, gyapjú és fehérhímzés jellemzőit, öltéstechnikáját.
Alkotó tevékenysége:
Saját munkáival, melyeket eredeti motívumok alapján maga tervezett és kivitelezett – számos díjat nyert el. Alkotásaiból Mezőberény újratelepítésének 290. évfordulója alkalmából megrendezett életmű kiállításán, 2013. májusában, 45 db kézimunkát ajándékozott szeretett városának.
Kiszely Jánosné, Zsuzsika néni hímzéseit, tervei, feldolgozásai számos díjban részesültek, munkáját több kitüntetéssel ismerték el.

Néhány mérföldkő, a 40 év népi kultúra terén kifejlett tevékenység nagyságának és rangjának bizonyítékául:

1976 Dunaújváros-Mezőberényi hímzésért- Amatőr Népművészetek találkozója *I. díj*
1976 Budapest-Házasságkötő termek terítő *II.díj*
1977 Mezőkovácsháza-Mezőberényi szakkör vezetésért és minták tervezésért *II.díj*
1978 Békéscsaba-Megyei Képző és Népművészeti pályázat *I. díj*
1982 Budapest-Népi Iparművész *cím*
1980 Településfejlesztésért-megyei elismerés *emlékplakett*
1981 Nyíregyháza- Békés megyei szűcshímzésekért *III. díj*
1983 Mezőkovácsháza-V. Békés Megyei Napok-kimagasló munkájáért *I.díj*
1983 Nyíregyháza-Mezőberényi gyapjú hímzés feldolgozásáért *Gránátalma díj*
1984 Budapest-Népművészeti Egyesület tag *23-as sorsszámmal*
1987 Nyíregyháza- Alsó-Tiszavidéki (alföldi) keresztöltéses hímzésekért *Gránátalma díj*
1988 Budapest- Művelődési Miniszteri Dicséret *oklevél*
1989 Nyíregyháza- Kun hímzés feldolgozásáért *II. díj*
1996 Békéscsaba- Békés Megye Népművészetéért *elismerés*
1998 Budapest- Népművészet mestere *cím*
1999 Nyíregyháza-Mesterremek *díj*
2000 Budapest- Mezőberényi gyapjúhímzésekért *különdíj*
2003 Körösladány- A település kultúrájáért végezett kiemelkedő tevékenységéért *kitüntetés*
2007 Békéscsaba- Békés megye Népművészetéért *Életfa díj*
2006 Mezőberény- A népművészet mestereként is kifejlett napjainkig megnyilvánuló tevékenységéért, a városért végzett kiemelkedő értékmegőrző és értékmentő munkájáért „Mezőberényért” kitüntetés *elismerés*
2010 Budapest - XV. Élő Népművészet kiállítás *bronz levél*
2011 Berettyóújfalu- Miniszteri Dicséret szűcshímzések továbbéltetéséért *elismerés*

Megjelent mintagyűjtemény:

1994 Körösladányi fehérhímzés

2000 Mezőberényi magyar, német, szlovák szűcshímzések

2013 Mezőberényi fehérhímzések,

valamint több megyei népművészeti kiadvány társszerkesztője.

6. **Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett**

   Kiszely Jánosné értékgyűjtő, átörökítő, alkotó és hírnevet hozó, közösségteremtő, valamint a népi kultúra terjesztésében kifejtett tevékenysége, a városnak adományozott zsűrizett kézimunkái, Mezőberény és Békés megye népi hímzéskultúrájának olyan kihagyhatatlan alkotó része, melynek megkérdőjelezhetetlenségét a fentebb felsorolt számos rangos díj és elismerés bizonyítja.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája

   http://www.studiolum.com/nm/hu/kiszelyjanosne.htm

   www.mezobereny.hu/s/hir/727/Kiszely-Janosne-Eletmu_kiallitasa

   hir6.hu/hirek/cimke/Kiszely-Janosne-Zsuzsika

   www.korosladany.hu/korosladanyi_napok.htm

   www.bekescsaba.hu/Csabai élet/Civil élet/ Civil hírek

   www.nesz.hu

   www.szellemiorokseg.hu

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. Mellékletek

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja: DVD Kiszely Jánosnéval készült beszélgetésről- Ktv Stúdió Mezőberény felvétele, Mezőberény városának ajándékozott kézimunkák jegyzéke

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Nyilatkozat

Alulírott Szűcsné Sziklai Éva, mint a Szűcsnet Kft ügyvezetője és a KTV Stúdió Mezőberény stúdióvezetője hozzájárulok, hogy az általam benyújtott felvételi javaslat mellékletét képező, Stúdió által Kiszely Jánosnéval készített beszélgetés felvételét, a mezőberényi és megyei ÉRTÉKTÁR a vonatkozó szabályok alkalmazásával felhasználja.

Mezőberény, 2014. január 5.

Szűcsné Sziklai Éva
ügyvezető, stúdióvezető

Kiszely Jánosné által Mezőberény városának adományozott kézimunkák felsorolása:

Fehérhímzések

1db Díszzsebkendő /32x32cm/

1db Terítő (kerek)

1db Melles kötény /44x44cm/

1db Alátét /24x24 cm/

1db Terítő /95x95 cm/

1db Terítő /92x91 cm/

1db Terítő /71x71 cm/

1db Női hálóblúz

Szűcshímzések szlovák férfi bundáról tervezve

1db Asztalterítő /100x100 cm/

1db Asztalterítő /78x79 cm/

1db Asztalterítő /70x70 cm/

1db Asztali futó /40x83 cm/

1db Asztali futó /45x124 cm/

1db Díszpárna /40x57 cm/

Szlovákok női ködmönről tervezve

1db Fali dísz + rojt 1793-1973 felirattal

1db Asztalterítő /70x70 cm/

1db Asztalterítő /75x75 cm/

1db Asztali futó /41x92 cm/

1db Asztali futó /48x98 cm/

1db Asztalterítő /74x74 cm/

1db Asztalterítő /82x82 cm/

1db Díszpárna /37x54 cm/

1db Női blúz

Magyar férfi bundáról tervezve

1db Asztalterítő /108x108 cm/

1db Asztalterítő /105x105 cm/

Német női ködmönről tervezve

1db Asztali futó /43x82 cm/

1db Díszpárna /40x57 cm/

1db Asztalterítő /70x70 cm/

1db Asztalterítő /93x93 cm/

1db Díszpárna német hímzéssel

1db Fali dísz

1db Fali dísz német, szlovák színkeverék

1db Fali dísz- mezőberényi szűcshímzések életfája

Mezőberényi gyapjúhímzések a helyi OPSKK gyűjteményből tervezve

1db Asztalterítő /86x86 cm/

1db Asztali futó /50x96 cm/

1db Díszpárna /46x58 cm/

1db Díszpárna /46x58 cm/

1db Díszpárna /46x58 cm/

Női kötények (A kötényeken a rojtot kötötte Gottschick Vilmosné)

1db Női kötény /50x56 cm + rojt/

1db Női kötény /42x49 cm + rojt/

1db Női kötény /49x58 cm + rojt/

1db Női kötény /51x60 cm + rojt/

1db Női kötény /50x61 cm + rojt/

1db Női kötény /51x61 cm + rojt/

1db Női kötény /46x52 cm + rojt/

Összesen: 45 db

Polgármesteri Hivatal
5650 MEZŐBERÉNY, Kossuth tér 1.

Siklósi István
polgármester úr részere

Tárgy: Javaslat hely értéktárba történő felvételre

Tisztelt Polgármester Úr!

Mellékelten megküldöm javaslatomat KISZELY JÁNOSNÉ hímző, Népi Iparművész, a Népművészet Mestere munkásságának és Mezőberény város részére felajánlott kézimunkáinak értéktárba történő felvételére.

Kérem, Önt segítse javaslom elfogadását.

Mezőberény, 2014.január 05.

Szűcsné Sziklai Éva
5650 Mezőberény, Jókai u. 42-44.